

GEEKYIDEAS

" युवकांच्या विकासासाठी "

FOLLOW US ON :

 @geeky_ideas

 GeekyIdeas

geekyideas2020@gmail.com

अनुक्रमणिका

१. महाराष्ट्रातील निसर्ग सौंदर्य : कुंजरगड
२. व्यक्तिमत्व विकास
३. स्पर्श ज्ञान
४. यांनी घडवले स्वतःला : क्रिष्णा मणियार
५. अनोखा भारत : भारतीय सण, दसरा
६. व्यक्त व्हा
७. छंद माझा अगळा

प्रिय वाचक,
हा GEEKYIDEAS चा चौथा मराठी अंक आहे.

या अंकापासून आम्ही एक नवीन स्तंभ सुरु करत आहो. ज्याचे नाव 'छंद माझा अगळा' असे आहे. या मध्ये कोणीही आपल्या छंदांविषयी लिहू शकता.

मागच्या अंकामधील 'व्यक्त व्हा' च्या लेखाला प्रतिसाद म्हणून आम्ही या अंकात 'स्पर्श ज्ञान' विषयावर थोडी माहिती पुरवली आहे. ती आपणास उपयुक्त ठरेल ही आशा.

अंक वाचण्यास अधिक रंजक आणि उपयुक्त ठरावा, तुमच्यापर्यंत आम्ही जी माहिती पोहचवत आहोत ती जास्तीत जास्त बिनचूक असावी असा आमचा प्रयत्न असतोच.

मासिक सुरु करण्यामागचा उद्देश असा आहे की, कॉलेजवयीन विद्यार्थ्यांना भारताचे भविष्य मानले जाते. आपल्या सर्वामध्येच वेगवेगळे कौशल्ये आणि क्षमता आहे. परंतु मोबाईलचा वापर वाढल्यामुळे आपण आपल्या कौशल्य आणि क्षमतांचा पुरेपूर वापर न करता वेळ वाया घालवतो आहे की काय हा प्रश्न आपणच स्वतःला विचारला पाहिजे.

आपण पाश्चात्य संस्कृतीचे अंधानकरण करतांना आपली संस्कृती विसरत आहोत. आपल्या देशात अशा कित्येक गोष्टी आहेत ज्या इतर कोणत्याही देशात नाही. आपल्या दैनंदिन जीवनासाठी त्या अगदी पुरक आणि फायदेशीर आहे. या गोष्टींची जाणीव आपल्यामध्ये असावी आणि ते आपल्याला सतत आठवत रहावं. ज्या विद्यार्थ्यांना कॉलेज मध्ये इतरांसमोर व्यक्त होता येत नाही त्यांच्यासाठी हे माध्यम उपलब्ध व्हावं. यासाठी हे मासिक सुरु केले आहे. आपण याचे स्वागत कराल अशी अशा आहे.

-शरयू झंवर, संपादक.

संपादक
शरयू झंवर

तांत्रिक संपादक
ओम देशमुख

माहिती प्रमुख
सायली अभंग

आमचे साथीदार
रसिका परदेशी, सुवर्णा कुटे,
संयुक्ता पाथरकर, अफान शैख,
हर्शल कासार

मुखपृष्ठ छायाचित्र
परिमल जाधव

विशेष आभार
भरत रुपवाल, जान्हवी झंवर,
नम्रता पवार, वर्षा गोरे, सीमा
मालानी, जयश्री इंदाणी,
knowbel team

महाराष्ट्रातील निसर्ग सौंदर्य - कुंजरगड

ठिकाण - कुंजर गड, अकोले

पायथ्याशी गाव - फोफसंडी

तेथे जाण्यास उत्तम काळ - ऑक्टोबर ते जानेवारी

वैशिष्ट्य - गडावरील आरपार गुफा

संगमनेर पासून अंतर - ५५.६ कि.मी.

अकोले तालुका निसर्ग सौंदर्याने भरलेला असा आहे. तसेच अनेक किल्ले, धरणे, प्राचीन मंदिरांनी ही समृद्ध आहे. सह्याद्री रांगेतील सर्वोच्च 'शिखर' 'कळसुबाई' हेही ह्याच तालुक्यात आहे.

सर्व महाराष्ट्रातील पट्टा (विश्रामगड) अवंढा, कितनगढ, आळंग, कुळंग, मदन, रतनगड, हरिश्चंद्र गड, पैमगिरी हे सर्व किल्ले सर्वांना परिचित आहेत. परंतु याशिवाय इतर लहान किल्ले यांची माहिती लोकांना नाही. नाखविंदा किल्ला, कोथळा भैरोबा, शिरपुंजा भैरोबा, पाबर किल्ला, कुंजरगड हे फारसे माहितीतले किल्ले नाहीत. या पैकी आज आपण कुंजरगडाची माहिती पाहणार आहोत.

हरिश्चंद्र गड हा सह्याद्रीच्या मुख्य रांगेत आहे. या गडपासून पूर्वेला जाणारी एक डोंगर रांग आहे. यात प्रथम कोथळा भैरोबा चा किल्ला आहे व त्याच्या पूर्वेस कुंजखेस - कोबडा किल्ला आहे. या गडाच्या उत्तर पायथ्याला विहीर,

कोहोने ही गावे आहेत.

तसेच या गडाच्या पूर्व भागात मांडवी नदीच्या खोऱ्यात 'फोफसंडी' हे खूपच दुर्गम भागातील छोटे गांव आहे.

साधारण कोंबड्याच्या आकाराचा एक छोटा डोंगर या किल्ल्याजवळ उत्तरेस आहे व सर्व आदिवासी यास 'कोंबड किल्ला' याच नावाने ओळखतात.

परंतु गडावरील एका जमिनीखालील पाण्याच्या टाकीतील एका कातळ भिंतीवर हत्तीची सोंड व कानासह कोरलेली मूर्ती आहे. कदाचित या कातळ शिल्पामुळे नंतर या किल्ल्यास 'कुंजरगड' असे. या गडाच्या चारही दिशांनी डोंगर दर्यावर नैसर्गिक असा भरपूर गवत उगवलेला असतो. बोधण्यात आले असावे. गडाच्या पूर्वेकडील "भाळाई डोंगरात" व पश्चिमेकडील "दौड्या" व "करकाई" डोंगरात नैसर्गिक अश्या ४ ते ५ फूट उंचीच्या अनेक कातळ गुहा आहेत.

अनेक गावच्या परिसरातील शेकडो गाई ऑक्टोबर ते मार्च अशा ६ महिने या गडाच्या चारी बाजूच्या डोंगर दऱ्यातील गवत खाऊन रात्री या अनेक कातळ गुहांमध्ये राहतात. साधारण १५० ते २०० गाई सोबत २ ते ३ गुराखी असतात. सकाळी या गुहेतून गाई गुरख्यांसह बाहेर पडतात व गवत खात खात दुपारी १ ते ३ या दरम्यान कोंबड किल्ल्यावर पोहोचतात. या गडावर साधारण २० ते २५ कातळात खोदलेल्या पाण्याच्या टाक्या आहेत. गुराखी या टाक्यातील पाणी बादली ने काढून या गाईंना देतात. या प्रकारे या गाईंना दिवसातील २४ तासात फक्त एकदाच टाकीतील थंड व गोड पाणी प्यायला मिळते. या टाक्यांमध्ये पावसाचे पाणी दरवर्षी जमा होते. एकूणच या गडाकडे कोणाचे फारसे लक्ष नसल्याने या गडाचा व सभोवतालच्या परिसराचा खुप-खुप ऱ्हास होत आहे .

या गडावर फार पूर्वी भरपूर कारवीची झाडे होती, परंतु हळू-हळू या गडावरील कारवी संपून गेली आहे व

त्यामुळे गडावरील मातीची झीज होऊन माती सर्वच पाण्यांच्या टाक्यांमध्ये जमा झाली व या टाकीतील पाणीची क्षमता खुप कमी झाली म्हणून या टाक्यांमध्ये बाराही महिने राहणारे पाणी मार्चअखेर संपून जायला लागले व हे पाणी संपल्याने सर्व गाई मार्च महिन्यातच खालच्या गावामध्ये जायला लागल्या. म्हणजे भरपूर गवत आहे पण पाणी नसल्यामुळे सर्व गाई खुप लवकर आपापल्या घरी परतत आहेत.

२००१ ते २०१३ या १३ वर्षांच्या काळात मी व काही निसर्गप्रेमी, ट्रेकर्सनी सातत्याने गडावर जाऊन स्वतः श्रमदान करून ९/१० टाक्यांतील माती बाहेर काढली व त्यामुळे या टाक्यांमध्ये एप्रिल अखेर पर्यंत पाणी राहू लागले व त्याच्यामुळे गाईंना त्याचा खुप उपयोग होत आहे.

हा गड साधारण दक्षिण - उत्तर अर्धा की.मी. लांबीचा आहे.

परंतु गडाची रुंदी दक्षिणेकडे ५०० फूट तर उत्तरेकडे जेमतेम १०० फूट आहे.

गडावर माथ्यापासून १०० फूट खाली उजवीकडे छान अशी कातळात कोरलेली एकमेव गुहा आहे. साधारण १० लोक राहू शकतील इतकी जागा तेथे आहे. याच गुहेच्या शेवटी एक फूट उंचीची कपार आहे. सुरुवातीला या कपारीत झोपूनच आपल्याला आता जाता येते पुढे पुढे या कपारीची उंची वाढत जाते, थोडे उजवीकडे नंतर थोडे डावीकडे वळून आपण पुढे जात राहिलो तर शेवटी पूर्ण उभे राहता येईल अशा गुहेच्या तोंडाशी आपण पोहोचतो, ही पश्चिम बाजू आहे. समोर करकाई, दौड्या, निरौळी हे डोंगर, पुढे कोथळा भैरोबा, पुढे हरिश्चंद्र गडाचा बालेकिल्ला, तारामती

शिखर हे सर्व दिसतात. अशी ही साधारण ३५ फूट लांबीची आर पार गुहा ही फक्त आपण याच गडावर पाहू शकतो. हे निसर्ग व मानव एकत्र येऊन काय करू शकतात हे उत्तम उदाहरण आहे.

या गडाला दक्षिणेस साधारण १००० फुट लांबीची तटबंदी व त्यास लागून असलेली फरसबंदी अजूनही सुस्थितीत आहे. गडाच्या मध्यावर उंचवसावर वाड्याचे अवशेष भरपूर आहेत. असा हा उपेक्षित परंतु निसर्गाने भरलेला "कुंजर गड" एकदातरी प्रत्येकाने पाहायलाच हवे.

व्यक्तिमत्त्व

विकास

व्यक्तिमत्त्व विकास कसा करावा ?

तर आता प्रश्न आहे की व्यक्तिमत्त्व कसे विकसित करावे? व्यक्तिमत्त्व विकासात काय मदत करते ? सोप्या शब्दांत सांगायचं झालं तर, व्यक्तिमत्त्व विकास हा एक विशिष्ट उपक्रम आणि स्वतःमधील गुण सुधारण्यासाठी केलेला प्रयत्न आहे. जे आपल्या एकूण व्यक्तिमत्त्वात योगदान देतात.

आपले वय कितीही असले तरीही नेहमी सुधारण्याची जागा असतेच. चांगले व्यक्तिमत्त्व असणे आपल्या व्यावसायिक आणि सामाजिक जीवनात मदत करू शकते. तर चला काही महत्वाच्या गोष्टींविषयी जाणून घेऊया.

तुमचं व्यक्तिमत्त्व हे तुम्ही कसे आहेत याचा आरसा आहे. तुम्ही कसे वागता हे महत्वाचे आहे. एखाद्याचे व्यक्तिमत्त्व त्याचे स्वरूप, वागणूक, दृष्टिकोन, शिक्षण, स्वच्छता, मूल्ये आणि काही भिन्न वैशिष्ट्यांद्वारे निर्धारित केले जाते. तुमचे व्यक्तिमत्त्व ठरवते की तुम्ही कोण आहात आणि तुम्ही विविध परिस्थितीला कसा प्रतिसाद द्याल.

१. आपल्या सकारात्मक गोष्टी जाणून घ्या.

जर प्रत्येक व्यक्तीच्या काही मर्यादा असतील तर सकारात्मक गोष्टीही नक्कीच असतात. या सकारात्मक गोष्टींवर आपले लक्ष केंद्रित करणे आवश्यक आहे. आपली शक्ति जाणून घ्या. त्यांना मान्य करा आणि त्याच्याबरोबर कार्य करा. हे आपल्या आव्हानांवर मात करण्यास आणि दीर्घकाळ सकारात्मक राहण्यास निश्चितपणे मदत करेल.

२. अपयशाची भीती बाळगू नका.

चुका केल्यात तरी काळजी करू नका. फक्त त्यांच्यामुळे इतरांना त्रास होणार नाही याची काळजी घ्या. आपण आपल्या प्रवासामध्ये खूप चुका कराल आणि त्यापैकी

अनेक चुका तुम्हाला अडथळा निर्माण करू शकतात. परंतु त्या सुधारून स्वतः मध्ये बदल घडवत चला आणि प्रगती पथावर आगेकूच करा.

३. ज्ञानार्जन करा

नेहमी काहीतरी शिक्षण्याचा आपला प्रयत्न आपलं ज्ञान वाढविण्यास आणि त्यामुळे विकास करायला मदत करेल.

४. संकटांचा सामना धैर्याने करा.

जेव्हा तुम्ही संकटांचा मुकाबला करण्यासाठी धैर्याने उभे राहता तेव्हा त्या संकटांना पार करण्याची शक्यता जास्त असते. संकटांचा दबाव घेऊन गळून जाऊ नका. आत्मविश्वासाने सामोरे जा. दोन गोष्टी होतील. तुम्ही विजयी तरी व्हाल किंवा जीवनासाठी एक अमूल्य शिकवण, अनुभव मिळेल.

५. प्रभावी संवाद करा

आपल्या संवादांमध्ये स्पष्टता आणा. तेव्हा लक्षात येईल कि लोक आपल्याला चांगल्या प्रकारे प्रतिक्रिया देतील, जे आपल्यासाठी खूप लाभदाई असेल.

६. हार मानू नका

हार न मानणे हे अतिशय कठीण काम आहे. परंतु असे बरेच लोक आहेत जे केवळ काही आठवडे किंवा महिन्यासाठी प्रयत्नांतून हे घडवून आणू शकतात. हार न मानणे म्हणजे अर्धी लढाई जिंकल्यासारखेच आहे.

७. अधिक उत्साही बना

अधिक उत्साहाने काम करणे ही कोणतेही काम करण्याची उत्तम रीत आहे.

या व्यतिरिक्त स्वयंशिस्त, स्वच्छता, वाचन, अशा अनेक गोष्टी व्यक्तिमत्त्वात भर घालू शकतात.

स्पर्श ज्ञान

लहान मुले निरागस असतात. आपले आईवडील व कुटुंबीय यातच त्यांचे विश्व सामावलेले असते. पण हळूहळू या सुरक्षित कवचातून बाहेर पडावे लागते व आसपासच्या परिसरातील भलेबुरे अनभव येऊ लागतात. लहान मुलांचे लैंगिक शोषण किंवा बाललैंगिक अत्याचाराला सुध्दा अनेक लहान मुलांना सामोरे जावे लागते. ब-याचदा अत्याचार करणारे या मुलांच्या ओळखीतले, नात्यातले सुध्दा असू शकतात. अशा अत्याचारांची आकडेवारी भयावह आहे.

लहान मुलांचे अशा प्रकारे शोषण होऊ नये म्हणून आधीच त्यांना त्या बाबतीत सतर्क करणे आवश्यक आहे.

यासाठी आम्ही 'मैत्र'नावाचा एक ग्रुप तयार केला. त्यात आम्ही दहाजण काम करतो. पुण्याच्या ज्ञान प्रबोधिनी तर्फे व इतरही काही ठिकाणी आम्ही प्रशिक्षण घेतले. वेगवेगळी पुस्तके वाचली, फिल्म पाहिल्या, वेगवेगळ्या विषयावर चर्चा केल्या व कार्यक्रम तयार केला. वेगवेगळ्या शाळांमध्ये जाऊन पहिली ते चवथी च्या वर्गातील मुलांसमोर कार्यक्रम सादर केले व करित आहोत. यात मुलांना फिल्म दाखविणे, गोष्ट सांगणे, खेळ घेणे, चित्र दाखविणे अशा

वेगवेगळ्या माध्यमांचा वापर करून मुलांना चांगला स्पर्श(गुड टच) वाईट स्पर्श(बॅड टच) ओळखायला लावतो. काही विपरीत घडू नये म्हणून काळजी घ्यायला शिकवितो.

त्यांच्या पालकांसाठी सुध्दा वेगळा कार्यक्रम घेतो. यामध्ये वेगवेगळे रोल प्ले करून विषय पालकांपर्यंत पोहोचवतो. 'ओळख स्पर्शाची-मुलांसाठी' व 'ओळख स्पर्शाची-पालकांसाठी' असे वेगवेगळे प्रबोधनपर कार्यक्रम पालक व मुलांसाठी घेतो.

या व्यतिरिक्त वयात येणाऱ्या मुलांसाठी वेगळा कार्यक्रम, दहावी बारावी च्या मुलांसाठी व पालकांसाठी कार्यक्रम घेतो. समाजातील वेगवेगळ्या घटकांसाठी काही तरी करून आपला खारीचा वाटा उचलावा इतकाच उद्देश समोर ठेवलेला आहे.

या सर्व धडपडीचे प्रेरणास्थान प्रा. शुभदा कावळे या आहेत. त्यांना साथ देणारे आम्ही- डॉ.शुभदा देशमुख, डॉ. शर्मिला गाडगीळ, निला जोशी, श्वेता सराफ, प्रा. अरूण लेले, उदय देशपांडे, भाग्यश्री राणे, रंजना पवार व मी वर्षा गोरे.

समोर अनेक विषय आहेत. ब-याच विषयांवर काम करण्याची इच्छा आहे त्यामुळे च वेगवेगळ्या क्षेत्रातील आम्ही सर्वजण एकत्र येऊन जास्तीत जास्त वेळ या उपक्रमास प्राधान्याने देत आहोत.

लेख - वर्षा गोरे

छायाचित्र - pinterest.com,
unsplash.com

यांनी घडवले स्वतःला

क्रिष्णा मणियार

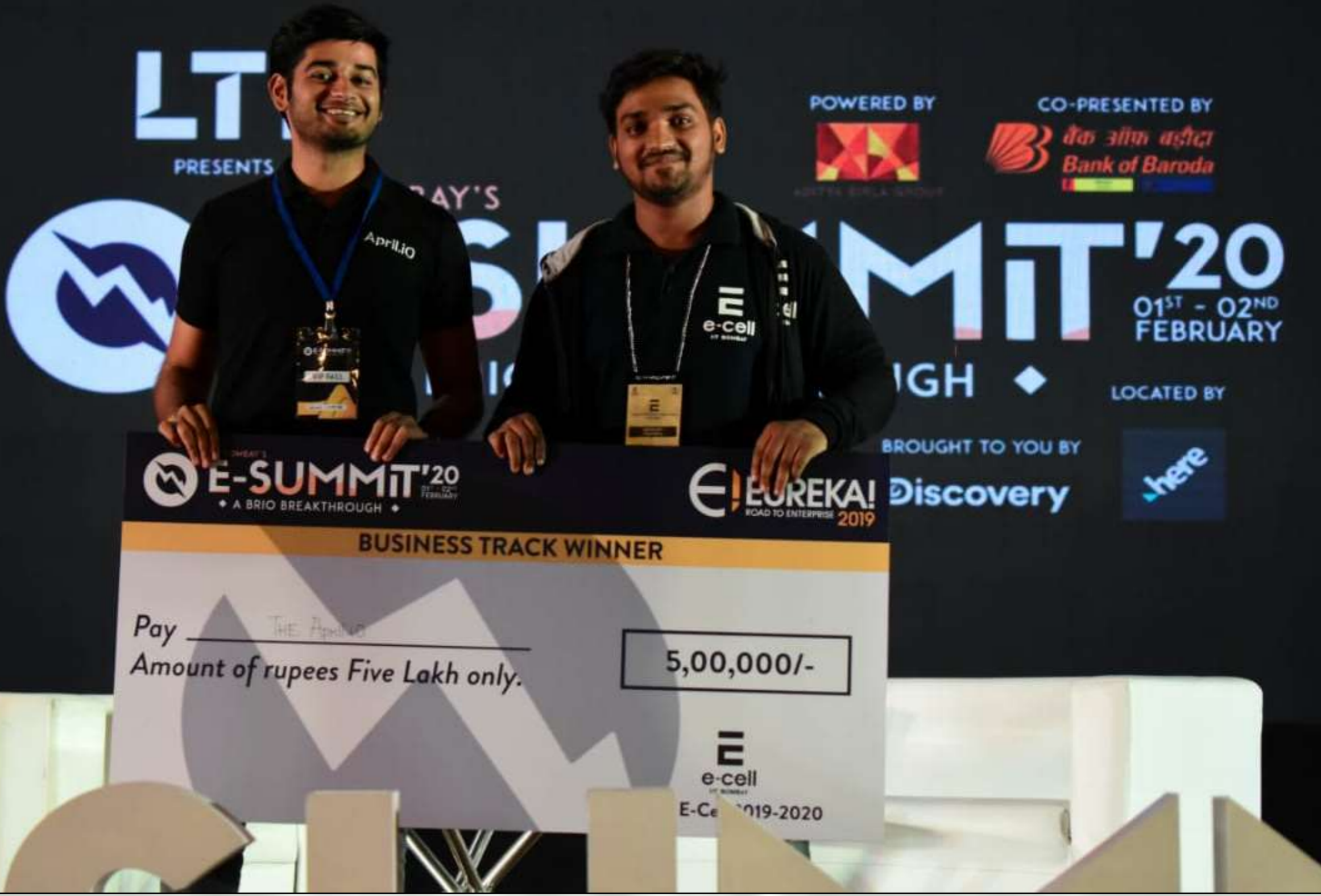

भीती कुणाला वाटत नसते?

प्रत्येकाला कसली ना कसली भीती वाटतच असते. त्यालाही वाटायची. सातवीत असतांना त्याला दुसऱ्या शाळेत टाकले तेव्हापासून त्याच्याशी मिळत्या जुळत्या विचारांचे मित्र त्याला नव्हते. म्हणून त्याला एकटं पडल्यासारख वाटायचं. हळू हळू एकटं पडण्याची भीती त्याच्या मनात घर करू लागली. इतरांमध्ये मिसळण्यासाठी तो खोटं-नाटं दिखावा करू लागला. पण मुळात तो तसा नव्हताच ना! तो मोठा झाला, कॉलेज मध्ये जायला लागला, कॉलेजच्या दुसऱ्या वर्षात असतांना तो नोकरी(internship) करू लागला. त्यावेळी अचानक त्याला जाणीव झाली आणि वाटले, मी इतका दिखावा का करतोय? आतून त्याला असं वागणं काही पटत नव्हतं. त्याला आठवलं, एकदा त्याच्या मोठ्या भावाने सांगितले होते, "इतरांनी तुला त्यांच्यामध्ये घेतलं नाही तर तुझं काय बिघडणार आहे? स्वतःच्या एकटेपणाला घाबरायचं कारण नाही." या वाक्याचा नीट अर्थ आधी काही कळाला नव्हता पण आता ते हळूहळू समजू

लागलं. तेव्हा पासून त्याने दिखावा करणं सोडून दिलं. 'मनात एक आणि बाहेर वेगळं' असं वागणं बंद केल आणि त्याला जे बरोबर वाटत होतं तसा वागू लागला. आता तो एकटा पडला तरी त्याला फरक पडत नव्हता. लोकांना काय वाटतंय हि चिंता त्याने बंद केली. त्याने स्वतःच्या भीतीवर मात केली!

तो, म्हणजेच क्रिष्णा मणियार आता स्वतःवर मनापासून प्रेम करतो. यामुळे तो कोणत्याही समस्यांना न घाबरता तोंड देऊ शकतो. त्याच्या प्रत्येक भीतीवर तो मात करू शकतो. या कारणामुळे आणि धाडसी वृत्तीमुळे त्याने अनेक साहसी प्रकार अनुभवले आहेत. जसे स्काय डायविंग, स्कुबा डायविंग, मोटार सायकल वरची मनसोक्त भटकंती, चददर ट्रेक म्हणजेच झंस्कार नदीवरील बर्फाच्या पातळ चादारीवरून शून्या खालील तापमानात एक थरारक ट्रेक सुद्धा त्याने केला.

क्रिष्णा मणियार ७वी पर्यंत संगमनेर मधील अमृतवाहिनी शाळेत शिकला त्यानंतर स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीच्या हेतूने त्याने शाळा बदलली. १०वी झाल्यावर त्याने विज्ञान शाखा निवडली, IIT आणि BITS Pilani या भारतातल्या नावाजलेल्या महाविद्यालयांच्या प्रवेश परीक्षेसाठी तयारी करू लागला. दोन वर्षे पुण्यात राहून त्याने कसून अभ्यास केला. पण त्याला या दोन्हीपैकी एकही महाविद्यालयात प्रवेश मिळाला नाही. पण म्हणून निराश न होता, त्याने दुसरीकडे प्रयत्न करून पाहिला आणि गुडगावच्या जी. डी. गोएंका महाविद्यालयात product designing साठी प्रवेश मिळवला.

शाळेत असतांना क्रिष्णाला स्केट बोर्ड हवे होते. पण संगमनेर मध्ये ते उपलब्ध नव्हते. म्हणून त्याने ते घरीच बनवायचे असे ठरवले. त्याने त्याचे छोटे झालेले, जुने स्केट तोडले आणि त्यापासून नवीन स्केटबोर्ड(skate board) बनवले. तेव्हा त्याला खूप आनंद झाला होता. म्हणून मोठा झाल्यावर त्याने प्रॉडक्ट डिजायनिंग हि शाखा निवडायचे ठरवले. तिसर्या वर्षात असतांना तो इटली मधील मिलान शहरात शिकायला गेला. त्याला कॉलेजतर्फे पूर्ण

वर्षभरासाठी १००% शिष्यवृत्ती मिळाली.

संपूर्ण महाविद्यालयातून फक्त ३० विद्यार्थ्यांना तेथे शिकण्यास पाठवले होते. त्यातून सुद्धा क्रिष्णा आणि इतर ७ विद्यार्थ्यांनाच शिष्यवृत्ती प्राप्त झाली होती.

तेथे गेल्यावर मात्र त्याला एक गोष्ट जाणवली, तो म्हणतो, "मला आधी वाटायचे कि मला सर्व काही येतं पण तेथे गेल्यावर समजले कि मला अजून सर्व काही शिकायचं आहे." मिलान येथून भारतात परतल्यावर त्याने कॉलेजचे शेवटचे वर्ष पूर्ण केले ज्यामध्ये ६ महिने नोकरी करणे अनिवार्य होते. पदवी प्राप्त झाल्यानंतर मोबिफीट(Mobiefit), हँडिट्रेन(Handytrain), इखाता(Ithaka) आणि एप्रिल(theapril.io) अशा सारख्या कंपन्यांमध्ये विविध टेक्निकल पदांवर त्याने काम केले आहे.

हुशारी आणि समृद्धीचा पारिवारिक वारसा त्याला मिळाला आहे. पण त्याचा दुरुपयोग न करता त्याने आवश्यक तेथे उपयोग करून घेतला. मागच्या काही महिन्यांपासून वडिलांची factory, 'दिपक इंडस्ट्री' मध्ये तो पूर्ण लक्ष देत आहे. त्यात विशेषतः digitalization चे काम तो बघत आहे.

त्याला स्वतः ला जसे वेगवेगळ्या वस्तू विकत न घेता स्वतःच्या हाताने बनवायला आवडतात, तसेच इतरांना देखील तसे करायला आवडत असेल, अशा लोकांसाठी आपण काहीतरी केले पाहिजे या विचाराने त्याने April नावाचा एक app बनवला. या अॅपला आपण आज्ञा देऊन वेगवेगळ्या गोष्टी बनवू शकतो. April या अॅपला २०१९ मध्ये 'Eureka' या आशिया खंडातल्या सर्वात मोठ्या व्यवसाय मॉडेल स्पर्धेत विजेतेपद मिळाले. या स्पर्धेत त्याला 'पाच लाख' रुपये रक्कम बक्षीस म्हणून मिळाली.

भविष्यात त्याला एक कार्यशाळा बनवायची आहे जिथे लोकं मनात येईल ती वस्तू बनवू शकतील. हे त्याचे स्वप्न आहे. एखाद्याला गाडी, वाद्य, app, जे मनात येईल ते बनवता यायला पाहिजे अशी त्याची इच्छा आहे.

या त्याच्या भरारीला मोठ्या भावाने, आणि आई - वडिलांनी नेहमीच साथ दिली आहे.

क्रिष्णा स्वभावाने जिद्दी आहे. त्याला जे शिकायचं असतं ते शिकल्या शिवाय तो स्वस्थ बसू शकत नाही आणि त्यातही एकदम उत्कृष्ट कामगिरी करून दाखवतो.

त्याला फिरण्याची प्रचंड आवड आहे.

कॉलेज मध्ये असतांना त्याने मनसोक्त भटकंती केली. भटकंतीच्या काळात त्याला video creation ची आवड लागली. त्याने त्याच्या फिरण्याचे अतिशय सुंदर चित्रीकरण करून YouTube वर टाकले आहेत. ते बघण्यासाठी दिलेल्या लिंकवर जाऊ शकता

<https://www.youtube.com/channel/UCrh4F4fOY6-JzpBYO2JYLA>

कॉलेजमधल्या विद्यार्थ्यांना तो एकच सांगू इच्छितो," तुम्ही जसे आहात तसेच इतरांसमोर वावरा. उगाच दिखावा करू नका. जसे आहात तसे लागलात तर तुमची नैतिक मूल्ये, मत स्पष्ट होतीलच आणि तुम्ही नेहमी समाधानी रहाल."

त्याच्या बोलण्यात आणि वागण्यात आपुलकी, विनोदबुद्धी, आणि धाडस जाणवते.

हि मुलाखात घेणे आमच्यासाठी एक अफलातून अनुभव होता.

अनोखा भारत- भारतीय सण, दसरा

साडेतीन महूर्तांपैकी एक असलेला दसरा हा सण फक्त महाराष्ट्रातच नाही तर संपूर्ण भारतभर मोठ्या उत्साहात साजरा केला जातो. दसरा ह्या सणाला विजयादशमी असेही म्हणतात. याच दिवशी देवीने महिषासुराचा वध केला तर प्रभू श्रीराम यांनी रावणाचा वध केला होता. म्हणून या दिवसाला विजयादशमी, 'विजयाचा' दिवस म्हणतात. या दिवशी कठल्याही नवीन कामाची सुरुवात केलेली चांगली असते. म्हणून या दिवशी लोक नवनवीन वस्तू खरेदी करतात. घर, गाडी, दागिने यांची मोठ्या प्रमाणात खरेदी केली जाते. दसऱ्याला घरोघरी सरस्वतीचे पूजन केले जाते. पाटीवर सरस्वती काढून वही-पुस्तकांची आणि शास्त्रांची पूजा केली जाते. ज्या ज्या गोष्टी आपण आपल्या कामात वापरतो त्या सर्व गोष्टींची पूजा केली जाते. या दिवशी आपट्याच्या पानाला खूप महत्त्व असते. लहनांनी मोठ्यांना आपट्याची पान-सोन द्यायचे असतात आणि त्यांना नमस्कार करून त्यांचे आशीर्वाद घ्यायचे असतात.

व्यक्त व्हा...

ज्या विद्यार्थ्यांनी पुरवण्या घेतल्या असतील त्यांनी त्या बांधून घ्या असे बोलत मॅडमने पेपर संपायला फक्त पाच मिनिटे बाकी आहेत असे सर्व विद्यार्थ्यांना सांगितले. हे ऐकताच गेल्या अडीच-तीन तासापासून जणू सुरु असलेल्या प्रश्नपत्रिका आणि तिच्या युद्धात तिने तिची संपूर्ण हार मानली. युद्धातून स्वतःचे प्राण वाचवून पळणाऱ्या शिपायाप्रमाणे ती परीक्षा हॉल सोडून चक्क रडत रडत बाहेर पडली. स्वतःचे परीक्षेसाठी लागणारे साहित्य न घेता ती थेट घराच्या गच्चीवर जाऊन बसली. अगदी एकांतात. ती आयुष्याच्या एका अशा या दुहेरी वळणावर येऊन ठेपली होती की जिथे तिला या पुढे जगायलाच नको हा मार्ग अधिक सोयीस्कर वाटत होता. अगदी निराश झाली होती मुक्ता.

मुक्ता अगदी तिच्या नावाप्रमाणेच खूप गोंड होती.पक्ष्यांप्रमाणे तिला सुद्धा कौणत्याही बंधनाशिवाय उंच आकाशात मुक्तपणे फिरायचे होते. कला, संगीत, नृत्य, चित्र हे तिची आवड नसून तिचा आनंद होता. अभ्यासापेक्षा तिचे खेळाकडे अधिक लक्ष होते. तिला अभ्यास-पाठांतर हे करायला कधी आवडलेच नाही. आणि ते कधी तिला जमेलही नाही. ती लहान असतानाच तिच्या आईचे निधन झाले होते.इंजिनियरींग कॉलेजच्या प्राध्यापकाची एकुलती एक मुलगी असल्याने अगदी लहान आणि सुशिक्षित असे तिचे कुटुंब होते. तिला कला क्षेत्रात करियर करायचे हे तिने लहाणपणीच ठरवले होते. चित्र तर खूप सुंदर काढायची ती. पण 'माझी

मुलगी माझ्या प्रमाणेच इंजिनियर बनणार' हे त्यांनी तिच्याही आधी ठरवले होते.म्हणूनच तिच्या अभ्यासाच्या बाबतीत तिचे बाबा नेहमीच चिंतीत असायचे. अभ्यासावरून तिचे बाबा आणि तिच्यामधे नेहमीच मतभेद राहायचे. आणि यामुळेच त्यांच्यातील संवाद कमीकमी होत चालला होता.ती 10 वी पास झाली, आणि तिच्या मनाविरुद्ध तिच्या बाबाने तिचे अॅडमिशन इंजिनियरींग कॉलेजला घेतले.आपल्या आवडीचे क्षेत्र नसल्याने तिचे इंजिनियरींग मध्ये लक्ष लागत नव्हते. तिला काहीच इंजीनियरींगचा अभ्यास कळनासे झाला.

तिच्या बाबाना असे वाटायचे की तिने चांगले मार्क मिळवले नाहीतर माझे सर्वत्र हसू होईल. म्हणून तिचे बाबा तिच्यावर अभ्यासासाठी देबाव आणायचे. यामुळे त्यांच्या नात्यात तणाव निर्माण होऊ लागला.अभ्यासात कच्ची असल्यामुळे, तिला 'मला काहीच येत नाही' वाटू लागले. अशी निराशा तिच्या मनात निर्माण होऊ लगली.तिला मित्र-मैत्रीणीमध्ये कमीपणा जाणवू लागला. मुक्ता हसणेच विसरली.कुणासोबत बोलत नव्हती. ती फक्त विचार करू लागली.सतत विचार करून करून की काय ती असे समजू लागली, की आपल्याला समजून घेणारे कोणीच नाहीये. ती प्रचंड वैतागली होती. खूप प्रश्न होते तिच्याकडे. पण उत्तर मात्र नव्हते.तिला गरज होत आधाराची, आणि 'व्यक्त' होण्याची.

छंद माझा अगळा

छंद म्हणजे काय?

आपल्या मोकळ्या वेळातला विरंगुळा. तशा माझ्या विरंगुळ्याच्या खूप गोष्टी आहेत, जसे संगीत ऐकणे, क्रिकेट पाहणे, रांगोळी काढणे, आदी. पण प्रत्येकालाच कोणता ना कोणता तरी छंद असतो. नसला तर तो असावा. माझ्या छंदामुळे इतरांना त्रास तर होत नाहीच, उलट त्यामुळे मलाच फायदा होतो.

सांगा पाहू कोणता असेल माझा छंद?

मेहंदी काढणे!!!

चित्रकलेचा वारसा मला मिळाला तो माझ्या आई आणि आजीकडून. मला चित्र काढायची खूप आवड. शाळेत असताना मी वेगवेगळ्या रेखाचित्र काढत असे. चित्रकलेकडून मग मी मेहंदीकडे वळाले. ते मात्र अगदी गमतीदार पद्धतीने. सातवीच्या सुट्टीत आईने मला क्लास लावायचे ठरवले. क्लास पूर्ण केला. ११वीची सुट्टी चालू असताना बहिणीचं लग्न ठरलं. त्यावेळी आईने आणि बहिणीने सुचवलं, "ताईच्या लग्नात तूच मेहंदी काढ." ठरल्या प्रमाणे मीच मेहंदी काढली.

अशा प्रकारे बहिण हिच माझी पहिली ग्राहक ठरली. अभ्यासासोबत मी अनेक मेहंदीच्या स्पर्धा मध्ये भाग घेऊ लागले, बक्षीस मिळवू लागले.

सर्वसामान्य मेहंदी म्हटले की कर्पा, मोर असलेली पारंपारिक भारतीय नक्षी किंवा मग मोठी ठळक फूलं, पानं असलेली सुटसुटीत अरेबिक नक्षी तेच डोळ्यांसमोर येत. मेहंदी

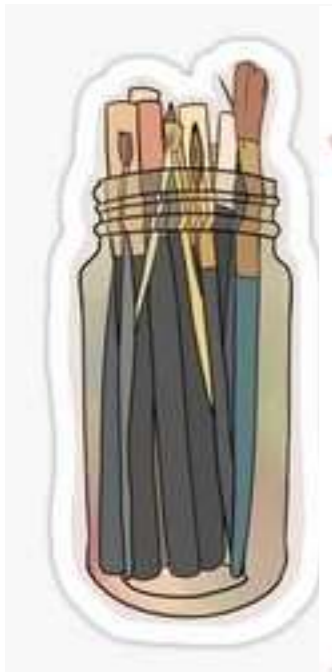
काढताना वापरल्या जाणाऱ्या वेगवेळ्या प्रचलित शैली आणि त्यांची वैशिष्ट्य थोडक्यात सांगते.

पारंपारिक भारतीय-राजस्थानी मेहंदीमध्ये अर्थातच भारतीय शुभचिन्हांचा आणि भारताच्या परंपरांचा वापर दिसतो. जसे फळांचा राजा आंबा कोयरीच्या स्वरूपात फक्त मेहंदीच नाही तर इतरही अनेक कलांमध्ये दिसतो.

लग्नातल्या प्रसंगांची झलकही दिसते. त्यात दूल्हा-दुल्हन, वरात, सात फेरे, सनई चौघडे, डोली अशा 'बिग फॅट इंडियन' वेडिंगची चित्रं दाखवतात. इतर शुभचिन्ह जसे स्वास्तिक, कलश देखील दिसतात.

मैत्रीणीनी विचारलेले काही प्रश्न

१. यातील कुठनी शैली तुला विशेष आवडते? नवीन काहीतरी करायला मला नेहमीच मजा येते. मला स्वतःला कुठलीही डिझाइन काढताना निगोटिव्ह जागेचा वापर खूप आवडतो आणि महत्वाचा वाटतो. ज्यामुळे मुख्य नक्षी उठून दिसते. हि झाली माझी स्वतःची आवड. खरी मजा/आव्हान असतं जेव्हा कस्टमर demanding असेल. यामुळे मी माझ्या कम्फर्ट झोन मधून बाहेर येऊन वेगळं काहीतरी करते.

२. तुझ्या ग्राहकांच्या काही खास आठवणी?

हयाविषयी लिहायला लागले तर पुस्तकांची अनेक पानं भरतील. प्रत्येक कार्यक्रमाची आठवण खास असते. अनेक अनुभव मनात घर करतात. कार्यक्रमात भेटणारे निरनिराळ्या संस्कृतीचे लोक, त्यांच्याकडून मिळणारा मानसन्मान, प्रेम, आपुलकी, भारतीय संस्कृती बद्दल प्रचंड आदर, उत्सुकता हे भारावून टाकणार असतं.

दुसऱ्यांच्या संस्कृतीबद्दल इतका आदर-सन्मान अगदी शिकून घेण्यासारखा असतो. इथे इवेन्ट्स करताना, अनुभव फार मस्त असतो.

३. खरंच या कलेमुळे अनेक वेगवेगळ्या लोकांशी संपर्क येत असेल, त्यातले काही तर अगदी विशेष कारणाने लक्षात राहत असतील?

हो सर्वात हृदयस्पर्शी आणि आयुष्याकडे बघायचा सकारात्मक दृष्टीकोन शिकवणारा अनुभव म्हणजे नुकत्याच एका व्यंगमूलीला काढलेली मेहेंदी. आधी मी उगाच नर्व्हस झाले होते. पण ज्या क्षणी मी तिला भेटले तेव्हापासून मी शब्दांपालीकाडच्या आनंदाची अनुभूती केली. तिने इतक्या अल्प वेळात मला

आपलंसं करून घेतलं!! इतका आनंद मला पूर्वी कधीही झाला नव्हता. हा एक अविस्मरणीय अनुभव होता.

४. जनसंपर्क हा तर या कलेचा पाया आहे.

तुझा वेगवेगळ्या स्वभावाच्या लोकांशी संबंध येत असेल त्याबद्दल सांग. वेगवेगळ्या स्वभावाच्या लोकांशी हसतखेळत त्यांच्या कलाने घेत काम करायचे ही सोपी गोष्ट नहीच.

मेहेंदीमुळे मी खूप लोकांसोबत जोडले गेले आहे. इतक्या लोकांच्या शुभेच्छा, कौतुक मिळवलय. हे मला माझ्या

आर्थिक कमाईपेक्षा खूप जास्त प्रिय आहे.

५. हया क्षेत्रात/कलेत नव्याने येऊ इच्छिणाऱ्यांना तू काय सल्ला देशील?

मेहेंदीला इतर कलांसारखं गांभीर्याने घ्या. तुम्ही कुठल्या प्रकारच्या मेहेंदी कार्यक्रमांमध्ये जास्त रस/स्पेशलाइज करता, त्या शैलीचा अभ्यास करा. ज्या कार्यक्रमांमध्ये जातो त्याची माहिती करून घ्या. कधीही इतर कलाकाराने काढलेले मेहेंदीचे छायाचित्र स्वतःचे म्हणून खपवू नका. कुठल्याही कलेत लागतो तो प्रामाणिकपणा असणे महत्वाचे आहे. सतत नवीन गोष्टी शिकायचा प्रयत्न करा.

लेख आणि छायाचित्रे - रसिका परदेशी

माझी कलाकृती

धन्यवाद

"प्रत्येक क्षणाचा आनंद घेऊन जगा.
कारण गेलेली वेळ परत येत नाही.
आणि येणारी वेळ कशी असेल
सांगता येत नाही.."

©Om Deshmukh

FOLLOW US ON :

To Watch Our Content Subscribe To Our YouTube channel

<https://www.youtube.com/channel/UCSC4cuvqqPHEXD0ag2q2isQ>